

# ปากว่า

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมะ วันนี้วันสำคัญในพระพุทธศาสนา พຼ່ງนี้จะเป็นวัน  
อธิษฐานพรรษา ฉะนั้น ลงอุโบสถแล้ว พຼ່ງนี้กลับไปอยู่ที่สำนักของตน อธิษฐานพรรษา แล้ว  
ถ้าใครต้องการ ต้องการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติด้วยความเข้มข้น ก็จะทำอธิษฐานพรรษาของเขา  
แล้วอธิษฐานอุตงค์ด้วย

ถ้าเป็นอุตงค์ๆ อุตงค์เพื่ออะไร

เพื่อขัดเกลากิเลสใจ

อุตงค์ถ้ามันเป็นตัวมันเอง มีความสำคัญ แล้วมันมีให้ผลในการบรรลุมรรค

ในประเทศที่เขาขาดแคลน ในประเทศที่เขาอดอยาก ในประเทศที่เขาไม่มีจะกิน เขา  
ทุกข์เขายากทั้งนั้น แล้วคนทั้งโลกเขากลับไปทุ่มเท เพื่อฟื้นฟู เพื่อต้องการให้เขามีอยู่มีกิน อัน  
นั้นเพราะเขาอดอยากด้วยเวรด้วยกรรมของสัตว์

แต่ของเรา เราถืออุตงค์วัตร เราอดนอน ฝอนอาหาร เราเพื่อจะตัดทอนกิเลส ตัดทอน  
ความเคยชิน ตัดทอนความหน้าด้าน ตัดทอนความเห็นแก่ตัว ตัดทอนๆ ของมันไป เห็นไหม  
มันเป็นเครื่องมือขัดเกลา มันไม่ใช่สิ่งที่จะฆ่ากิเลสได้ แต่มันมีความสำคัญนะ

ถ้าไม่มีความสำคัญ เห็นไหม จะมีเงินมากเงินน้อยขนาดไหน เขาจะต้องเริ่มต้นจาก  
หนึ่ง ๑ บาท สะสมจาก ๑ บาท ๒ บาท ๓ บาทขึ้นไป เงินล้านเงินแสนมันจะมาจากไหน มันมา  
จาก ๑ บาท

นี่ก็เหมือนกัน วันนี้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันอาสาฬหบูชา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจักรฯ แสดงอย่างไร แสดงที่ไหน

มุขปาฐะ จากปาก จากพระโอรส จากพระโอรสขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จากปาก แต่ปากนั้นได้ฝึกหัดประพจน์ปฏิบัติมา ๖ ปี ได้ศึกษา ได้ค้นคว้า ได้มีการกระทำที่หลงผิดไปมากมาย กิเลสต้นหาความทะยานอยากปิดหูปิดตา ไปศึกษากับเจ้าลัทธิต่างๆ การฝึกหัดล้มลุกคลุกคลานมามากมาย เวลาเอาจริงเอาจริงมาขึ้นมา ตรัสรู้เองโดยชอบ

ไม่มีใครมีอำนาจานุญาธิการจะรื้อค้นสิ่งที่เป็นสัจธรรมอย่างนี้ขึ้นมาได้ เว้นไว้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับพระปัจเจกพุทธเจ้า

พวกเราจะสาวสาวกะ ผู้ที่ได้ยินได้ฟัง ของที่มีอยู่ๆ ของที่ยืนยันแล้วโดยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วันนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจักรฯ ไง พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม ปัญจวัคคีย์สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ยสะสำเร็จเป็นพระอรหันต์ ๖๐ องค์ พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์

ผู้ที่ได้ยินได้ฟังที่เขาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เขามีความเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาในหัวใจของเขา เวลาเป็นจริงเป็นจังของเขา พระอัสสชิฯ ไง ขณะที่ไปปินทบาท พระสารีบุตรเดินตาม เห็นแค่กิริยา เห็นแค่การกระทำ คนที่เขาปัญญา เขามองออก เขารู้ได้ว่าอะไรเป็นธรรม อะไรเป็นกิเลส

ถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา มันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาจากเหตุและผล มันต้องมีที่มาที่ไปทั้งสิ้น

บุคคล ๔ คู่ ไง “อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ” นี่พาดกระแส นี่ไง คู่ที่ ๑ ไง เวลาปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ได้คู่ที่ ๑ แล้ว แสดงอนัตตลักขณสูตร บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ นี่มันมีขั้นมีตอน มันมีเหตุมีผลของมัน ปัจจุบันตั้ง สันติปฏิริโก รู้จำเพาะตนๆ จำเพาะผู้ที่รู้

ผู้ที่ไม่รู้ มีดบอด ปากว่าๆ ปาก นี่ไง ลิ่นสองแฉก ปลิ้นปล้อนกะล่อนไปทั่ว เอาความจริงมาจากไหน

ถ้าความจริงๆ ขึ้นมา ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมาละ ศีล สมาธิ ปัญญา ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ สติวินัย พระอรหันต์นะสติวินัย เขารู้ของเขา เขาเห็นของเขา มันเป็นความจริงของเขา

ไอ้พวกปากเปียกปากแฉะนั่นนะ ปากพล่อยๆ พูดธรรมะๆ มีมึงอะไร กิเลสมันยังครอบงำตัวเอง ตัวเองปิดหูปิดตาหลงใหลไปกับต้นหาความทะยานอยาก แล้วจะเอาปากว่า เทียบโพชนทนา เทียบอบรมบ่มเพาะคนอื่น สอนตัวเองไม่ได้

ถ้าสอนตัวเองให้ได้ มันไม่ทุศีล

แค่ศีล ๕ โกหกมดเท็จ ศีล ๕ หลอกใคร หลอกตัวเอง หลอกตัวเองแล้วไปหลอกคนอื่น ถ้ามันหลอกตัวเอง พูดไปแล้ว เราเองเรารู้ได้ว่าจริงหรือเท็จ นี่ไง ธมมสากัจฉา เอตมมมุงคละ มุตตมมัง

เขาถึงว่า เวลาสนทนาธรรมๆ เขาถึงไม่ให้พูด ถ้ามันไม่รู้จริงใจ

ถ้ารู้จริงแล้ว เขารู้ทันได้ เขารู้ได้ พูดผิดพูดถูก เขารู้ได้ ถ้าเป็นจริงๆ นะ มันมีอยู่อย่างเดียวเท่านั้นนะ มรรคหยาบข้ามรรคละเอียด

มรรคหยาบๆ เริ่มต้นความหยาบๆ ของเรานี้แหละ ไปรู้ไปเห็นอะไรก็ตื่นเต้นๆ แล้วก็ยึดมั่นถือมั่น

เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านได้คู่มือที่ ๒ แล้วติดอยู่นั่นนะ มันสุขแค่เศษเนื้อติดฟัน มันยังมีมากกว่านี้อีก แต่มันติดนะ ที่มันติดๆ เห็นไหม

สิ่งที่มรรคหยาบข้ามรรคละเอียดไป มันก็เป็นมรรคเป็นผลนะ คู่มือที่ ๑ คู่มือที่ ๒ มันสำคัญไหม แล้วคู่มือที่ ๓ คู่มือที่ ๔ ละ มันจะไปไหน นี่มันเป็นระหว่างที่การประพฤติปฏิบัติไง ถ้ามันเป็นระหว่างการประพฤติปฏิบัติ

ปากว่า เคนจกรรมก็ไม่รู้จักมัน

เวลาที่มีความสงบ มันสงบอย่างไร ถ้าเวลามันสงบขึ้นมา เวลาสงบ สมาธิคืออะไร

สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรมทั้งหลายก็เป็นอนัตตา สมาธิก็เป็นอนัตตา

ที่ทำความสงบๆ จริงหรือเปล่า ถ้าจริง มันอยู่กับเราไหม ถ้ามันอยู่กับเรา เป็นเพราะอะไร ทำไมครูบาอาจารย์เราต้องเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาตลอดเวลา เพราะอะไร

นี่ไง ก็เพราะรักษาความสงบระงับอันนี้ไว้ไง พอถ้ามันเป็นบุคคลคนที่ ๑ คนที่ ๒ คนที่ ๓ คนที่ ๔ แล้ว ไม่ต้องรักษา มันก็เป็นความจริงอยู่ในหัวใจดวงนั้นนะ ยิ่งเป็นความจริง เห็นไหม หลวงขาว พระอรหันต์ ทางจงกรม ๓ เส้น เข้าขึ้นมาเดินถวายพระพุทฺธ กลางวันถวายพระธรรม กลางคืนถวายพระสงฆ์ พระอรหันต์นะ

เรามีขี้หมาอะไร ไร้สาระ ดีแต่ปาก ปากเปียกปากแฉะ ความจริงอยู่ที่ไหน ไม่เห็นมี

ถ้ามีความจริงขึ้นมา มันสลดมันสังเวช มันสลดสังเวชมากกว่า ใจเก่าแต่ตุนได้ขนาดนี้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามุขปาฐะ การฟังธรรมๆ ที่มันสำคัญ สำคัญเพราะว่าสมัยนั้นไม่มีสื่อสารมวลชนใดๆ ทั้งสิ้น ปากต่อปากเท่านั้น

นี่ไง จะเข้าพรรษา เข้าพรรษาแล้ว ถ้าสงฆ์คณะใดไม่มีพระปาฏิโมกข์ สัตตาทกกรณียะไปท่องจำมาได้ ไปต่อปาฏิโมกข์

ปาฏิโมกข์เพราะอะไร

เพราะสงฆ์ ๔ องค์ขึ้น ถ้าไม่มีพระสวดปาฏิโมกข์ ถ้าจำพรรษา เป็นอาบัติปาจิตตีย์ทั้งหมด ต้องส่งพระองค์ใดองค์หนึ่งไปฝึกหัดปาฏิโมกข์เข้ามา เพราะปาฏิโมกข์ นี่ไง วินัยัง ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา

นี่ไง สัตตาทกกรณียะ ยังสัตตาทกกรณียะไปเพื่อไปศึกษาค้นคว้าได้ ไปศึกษาท่องปาฏิโมกข์ให้ได้ แล้วท่องปาฏิโมกข์ พระสงฆ์ ๔ องค์ขึ้น นี่ไง บุคคลอุโบสถ คนอุโบสถ สังฆอุโบสถ

บุคคล บุคคลคนหนึ่ง ๒-๓ เป็นคณะ ถ้า ๔ เป็นสงฆ์

ถ้าเป็นสงฆ์ สงฆ์ต้องทำอะไร

ถ้ามันเป็นจริงเป็นจัง นี่ไง เขาถึงเคารพไถ่ ธรรมและวินัยเป็นศาสดา นี่ไง ไม่เหยียบหัว  
พระพุทธเจ้าแล้วแสดงธรรม

เหยียบหัวพระพุทธเจ้า ธรรมและวินัยนั่นนะ หยามหมิ่นหยามเหยียด แล้วเยาะเย้ยถาก  
ถาง ตัวเองวิเศษ ยิ่งใหญ่

ยิ่งใหญ่มากจากไหน ยิ่งใหญ่โดยให้มารมันจูงจูงไปไถ่ ถ้ามารมันจูงจูงไป มันลากไป  
มันได้อะไรขึ้นมา นี่ไง อลัชชี ผู้เฒ่าเหี้ยมในพระพุทธศาสนา เป็นอลัชชีเฒ่าเหี้ยม แล้วก็ดขวาง  
แล้วทำลายคนที่เป็ธรรมด้วย

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ มันสลดสังเวชไถ่

นี่ไง เวลายกเข้าหมู่ๆ เข้าหมู่เป็สงฆ์ด้วยกัน ถ้าสงฆ์ด้วยกัน ถือศีลเท่ากัน ศีล ๒๒๗  
เหมือนกัน ถ้า ๒๒๗ เหมือนกัน มันอยู่ที่คนหน้าด้านหรือคนผิวบาง

หน้าด้านแล้วอวดดี ด้านได้ อายอด ถ้าหน้าด้าน ไถ่ไปเลย

คนที่เขาเป็นธรรมเขาสังเวช แล้วสังเวช นี่ไง เราอยู่กับครูบาอาจารย์ ท่านบอกเลย  
คณะสงฆ์เหมือนร่างกายร่างกายหนึ่ง ร่างกายหนึ่งมีอวัยวะ ๓๒ สิ่งใดที่มันเจ็บไข้ได้ป่วยอันใด  
มันสะเทือนไปทั้งร่างกายทั้งนั่นนะ

คณะสงฆ์ คณะสงฆ์ก็เหมือนกันทั้งสิ้น คณะสงฆ์ นี่ไง สัปปายะ ๔ สถานที่เป็สัปปายะ  
หมู่คณะเป็สัปปายะ อาหารเป็สัปปายะ ครูบาอาจารย์เป็สัปปายะ

นี่ครูบาอาจารย์เป็สัปปายะ ถ้ามันดีมันเลว ทำไมไม่วินิจฉัย

ร่างกายนี้มันเจ็บไข้ได้ป่วย หมอดูไม่ออกไข้ไหม คนเรามันเหยียบขวากเหยียบหนาม  
มา มันเดินกะเผลกๆ อยู่นั่นนะ ยังไม่รู้อีกหรือว่าเท้ามันเจ็บ ถ้าเท้ามันเจ็บ มันเดินไปไม่ได้ แล้ว  
คณะสงฆ์ถ้าเท้ามันเจ็บ องค์หนึ่งก็ดขวางแล้วทำลายเขาไป มันคืออะไร

เหมือนกัน นี่ไง ปากว่า ดีแต่ปาก พฤติกรรมมันไม่ใช่ แล้วก็ดขวางเขาไปด้วย

ถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา นี่ไง หมู่คณะเป็นสัปปายะ มันคิดเหมือนกัน มันทำเหมือนกัน ถึงเราจะไม่เหมือนกับเขา เราต้องอดกลั้นกันของเรา

พันธกรรมของจิตๆ จิตของคนมันแตกต่างกันหลายหลายทั้งนั้น ถ้าจะให้คิดเหมือนกันอย่างเดียว มันเป็นไปได้ไม่ได้

แต่เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา แล้วเราบวชเป็นพระ ตอนบวชเป็นพระ เราก็ปฏิญาณตนอยู่แล้วไง อามะ ภันเต อามะ ภันเต อามะ ภันเต ก็ยอมรับแล้วทุกอย่าง ถ้ายอมรับทุกอย่าง หมู่คณะเป็นสัปปายะ มันจะกีดมันจะขวางไปขนาดไหน

ถ้ามันกีดมันขวางในใจเรา เราก็เพ่งโทษเราสิ ใส่นัดมันจะล่อเขาอีกแล้วหรือ ตัวมันเอง มันก็เผาตัวมันเองอยู่แล้ว มันจะไปเผาใครอีกวะ แล้วนี่มันเผาเขาไป หมู่คณะเขาไม่เดือดร้อนหมดเหวอ แล้วเดือดร้อนจากใคร ก็เดือดร้อนจากกูนี่ไง ใ้กูที่เผาตัวเองว่ากูยิ่งใหญ่ กูรู้ กูตรัสรู้เองโดยชอบ

ไม่มีหรอก ไม่มีพระพุทธเจ้าองค์ใดมาตรัสรู้ชั้นอย่างนี้หรอก นี่ก็กลางพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสมณโคดมของเราเป็นพระศาสดา ไม่มีใครมาซ้อนได้หรอก แต่ใ้เราเวลามันคิด มีสติมีปัญญา นักปราชญ์ราชบัณฑิต ยอดเยี่ยม

เผาตัวเอง แล้วหมู่คณะก็เดือดร้อน เดือดร้อนกันไปหมด

แต่ถ้ามันเป็นจริงๆ นะ สิ่งที่เราเวลาเผาตัวเราเอง มีสติมีปัญญาเท่าทันมันแล้ว

นี่ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงอัมมจักขุ มุขปาฐะ พระโอรส ปากของท่าน เวลาเทศน์อัมมจักขุ พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม

อัมมจักขุ เป็นหลักในพระพุทธศาสนา ในพระพุทธศาสนานะ พระปฏิบัติเรา ยึดถือใจหนึ่ง อัมมจักขุ อาทิตตฯ อนัตตฯ

อาทิตตฯ อนัตตฯ ชันธ ๕ เป็นเราหรือไม่เป็นเรา มันทุกข์หรือมันสุข

มันทุกข์พระเจ้าค่ะ

ทุกซั้วแล้วมึงยึดไว้ทำไม ทำไมไม่ปล่อยมันล่ะ

ก็ปล่อยไม่เป็นพระเจ้าค่ะ แล้วจะปล่อยอย่างไรล่ะพระเจ้าค่ะ ข้าพเจ้าอดเยี่ยม  
ข้าพเจ้ารู้หมดแล้วพระเจ้าค่ะ

นี่ไง ปากว่า แต่ทำไม่เป็น

แต่ถ้ามันทำเป็นๆ นะ ชันท์ ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชันท์ ๕

ความคิดเกิดดับ เวลาคิดดี ทำไมไม่เหยียบคันเร่งมันเข้าไป เวลามันคิดชั่ว เบรกไว้สิ  
สติปัญญาเบรกมันไว้ นี่ไง มารเวลามันพลิกมันแพลงขึ้นมา เบรกมันไว้ เวลาธรรม ศีล สมาธิ  
ปัญญา ธรรมมันเกิด เหยียบคันเร่งสิ

เราभावขเป็นพระเพราะเราศรัทธาในพระพุทศาสนา นี่คือนำนาจวสนา แล้วำนาจ  
วสนาขึ้นมา ถ้ามันไฝ่ดีๆ คันเร่งเหยียบมันเข้าไป เวลามารมันถากถางเรา มันเบียดเบียนเรา  
เพราะแกะดำ มันไม่เหมือนเขา

เขาทำกัน ข้อวัตรปฏิบัติเขาทำด้วยกัน พร้อมกัน เหมือนกัน แล้วมึงเป็นอะไร มึงแกะดำ  
หรือ มึงกีดมึงขวางเขาหรือ ไม่เห็นหรือ มึงไม่รู้ใช่ไหม มันรู้เหมือนกันหมดนะ ใครไม่มีตา ทุก  
คนมีหูมีตาทั้งนั้นนะ แล้วใครเขาพูด เขามีมารยาท เขาเคารพในธรรมและวินัย

ไอ้ของเรารู้ดรู้ดดี กีดขวางเขาไปทั่ว แล้วยังไม่รู้ตัวซะอีกนะ ไอ้ตรงไม่รู้ตัวนี่สำคัญ  
ไม่รู้ตัวก็มารไ้ อวิชาคือความไม่รู้ ไม่รู้แล้วเกิดทิฏฐิมานะ ไม่รู้แล้วอวดเก่ง ไม่รู้แล้วคิดว่าตัวรู้  
ไร้สาระ ปากว่าไ้ แต่มันไม่มีการกระทำมา

มันการกระทำมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามุขปาฐะ พระโษษฐเหมือนกัน แต่  
ท่านทำมา ๖ ปี หลงผิดมามากมายมหาศาล หลงผิดมาขนาดไหน อดอาหาร อดอาหารจนขน  
เน่า กลั่นลมหายใจนะ

กิเลสอยู่ไหน ถ้าเป็นรูปธรรม กิเลสอยู่ไหน เราก็มีอำนาจวสนามาเหมือนกัน เราก็เกิด  
เป็นคนเหมือนกัน เราก็อยากจะชนะกิเลสเหมือนกัน แล้วสิทธิเสรีภาพร่างกายของเราเป็นของ

เรา จิตก็เป็นของเรา ทุกอย่างก็เป็นของเรา แล้วกิเลสมีอยู่ไหน มันจะมายิ่งใหญ่กว่าเราได้  
อย่างไร กลั่นลมหายใจเลย อยากจะค้นหากิเลสไป สลบไป ๓ ครั้ง ไม่มี

เวลาเขาจริงเขาจั่งขึ้นมา กิเลสก็ให้มันปลิ้นปล้อนอยู่นี่ไง กิเลสก็มันจุกจุกเราอยู่นี่  
ไง ใ้คิดว่าหลงผิดนี่ไง รู้เท่าไม่ถึงการณ์นั่นนะ แล้วรู้เท่าไม่ถึงการณ์แล้วทำอย่างไรขึ้นมาละ  
แล้วมันเป็นประโยชน์กับใครละ นี่ไง เวลาเขาจริงเขาจั่งขึ้นมา มันอยู่ที่ไหนละ

ศีล สมาธิ ปัญญา

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม เทวเม ภิกษเว ทางสองส่วนไม่ควร  
เสพ อตตกิลมถานุโยค ถ้ามันทุกข์มันยากมันลำบาก ครูบาอาจารย์ท่านมีอยู่แล้ว ท่านไม่ให้ทำ  
หรรอก ถ้าถามสุขัลลิกานุโยค สุข พอใจ สะดวกสบาย ภูแนอยู่คนเดียว ภูต้อยู่คนเดียว ภูเหนือ  
คน ภูชี้หัวคน ภูอยู่บนยอดเจดีย์ของคน

นี่ทางสองส่วนไม่ควรเสพ

มัชฌิมาปฏิปทา ทางสายกลางในพระพุทธศาสนา งานชอบ

งานชอบ งานอะไร คฤหัสถ์เขาก็งานชอบของคฤหัสถ์เขา ทำมาหากินของเขา ถ้าเป็น  
อุบาสก อุบาสิกา ถือศีล ๘ นี่งานชอบของเขา นี่ไง ถ้าสามเณร สามเณรก็ศีล ๑๐ ใจ ดูสามเณร  
สิ กรรมฐานเรา เวลาเณร ให้เณรพรากของเขี้ยว ให้เณรทำงานให้เราแทนไง

นี่ไง แล้วเราเป็นสมณะละ งานชอบ ชอบอย่างไร สมณะทำเป็นหรือเปล่า ถ้าสมาธิไม่มี  
ไม่ต้องพูดอะไรกันเลย

เพราะหลวงตาพระมหาบัวท่านพูดกับหลวงปู่เจี๊ยะไง สมาธิมันยังไม่เป็น แล้วจะคุย  
อะไรกันนะ

หลวงปู่เจี๊ยะกับหลวงตาพระมหาบัวท่านคุยกัน ท่านนั่งสนทนากัน เรายังฟังอยู่ด้วย  
หลวงปู่เจี๊ยะถามเลย

“เฮ้ย! ทำไมพระสมัณนี้มันเป็นอย่างนี้หมดเลยวะ”

“ก็ดูสิ สมาธิมันยังทำกันไม่ได้เลย”

ถ้าสมาธิมันทำได้ มันจะย้อนกลับไปที่ศีล นี่ไง ไม่โกหกมดเท็จ ไม่ไปปิดโกหกมดเท็จ ไม่พูดจาโอเวอร์ พูดจาล้ำหน้า พูดจาว่าฉันสำเร็จ พอพูดว่าฉันสำเร็จ มันกลับไปคิดนะ เฮ้ย! ญ ปาราชิกหรือเปล่าวะ ญพูดไปพล่อยๆ ว่าญบรรลุนิพพาน

แล้วพอมีสติสัมปชัญญะกลับมาทบทวน เฮ้ย! ก็มันไม่รู้จริงๆ นั่นแหละ มันจะไปบรรลุ ห่าอะไรของมัน แต่มันพูดพล่อยๆ ไป มันปาราชิกหรือเปล่า นี่ไง ผลเวลามันพูดไป

หลวงตาพระมหาบัวท่านพูดเลย สมาธิมันยังทำกันไม่เป็น

ถ้าสมาธิมันทำเป็น มันมีบาทมีฐานไง คือคนเราคุยกันภาษาเดียวกัน หนึ่ง เรายัง ปฏิบัติ เราพระปฏิบัติ บริหารเราก็เหมือนกัน ฐงค์วัตรก็เหมือนกัน ทุกอย่างมันก็เหมือนกัน เราพระปฏิบัติ พูดจาภาษาเดียวกัน แล้วเข้าใจนะ

ไปคุยกับวัดบ้าน คุยกับพระทั่วไป เขางงนะ เฮอะ! เขามีการทำแบบนี้เหมือนกันหรือ พระเขาทำกันอย่างนี้หรือ

เขาอยู่สุขอยู่สบายของเขา แค่อันเพลไม่ฉันก็แตกต่างแล้ว

นี่พูดจาภาษาเดียวกัน ทำสมาธิเป็น มันจะเริ่มพูดกันรู้เรื่อง พูดจาภาษาเดียวกัน

ไฉนเวลามันพูด ว่างๆ ว่างๆ มันก็เอาอารมณ์มันมาพูด เอาความรู้สึกนึกคิด เอา จินตนาการของเขา แล้วเราก็พยายามประพจน์ปฏิบัติกัน

ถ้าจิตมันตั้งมั่น จิตมันเป็นสมาธิ มันมีสติสัมปชัญญะ มันรู้ของมัน มันมีความสุขของมัน มันพูดจาภาษาเดียวกัน มันเริ่มต้นจากสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน

ไฉนมันไม่มีอะไรเลย สมาธิมันยังทำไม่เป็น แล้วพูดอะไรกัน มันพูดกะล่อนปลิ้นปล้อน ใจ มันพูดตามแต่อารมณ์ของมัน ใจ มันพูดแต่ทัศนคติ พูดแต่มุมมอง พูดแต่ความเห็นของมัน

แล้วความเห็นของคนมันหลากหลายขนาดไหน

สมาธินะ ทุกศาสนา ทุกลัทธิเขาทำสมาธิ แล้วสมาธิมันมีมิจาหรือสัมมาใจ คำว่า “มิจา” พอทำสมาธิมันก็สำคัญตอน มันก็ยิ่งใหญ่ของตน มันก็ไปรู้เห็นของตน เห็นนิมิต เห็นต่างๆ นี่ไง ถ้ามันเป็นมิจาใจ

ถ้าของเรา หลวงปู่มันท่านอดตายเลย นั่นมันส่งออก ทำไมไม่มีสติสัมปชัญญะเท่ากับจิตของตน ทำไมปล่อยให้มันแลบไปได้ ถ้ามันปล่อยให้แลบไปได้ แสดงว่าขาดสติ ถ้าขาดสติจิตมันถึงแลบออกไป แล้วมันแลบอย่างไร มันแลบนั่นละสมุทัย มันแลบเพราะตัณหา แล้วถ้ามันทำให้สงบ สงบอย่างไร

ถ้ามันสงบระงับเข้ามา เวลาจะเริ่มพูดจาภาษาเดียวกันเพราะอะไร

สมาธินี้เกือบตาย เกือบตาย อดนอน ฝอนอาหารเข้ามา เขาจนกว่ามันจะอยู่ของมันได้ มันเกือบตายอยู่แล้ว แต่มันไม่ตาย พอไม่ตาย มันก็เริ่มต้นตั้งสติไง เออ! ใจที่พูดๆ มานั่นละ มันเลวร้ายทั้งนั้น มันพูดโดยที่ขาดประสบการณ์ โดยกิเลสมันลากลงไป แล้วก็ไม่มีครูบาอาจารย์

ถ้ามีครูบาอาจารย์ นี่ไง การปฏิบัติยากอยู่ ๒ คราว คราวเริ่มต้นกับคราวจะสิ้นกิเลส

คราวเริ่มต้นมันจับพลัดจับผลู แล้วก็บอกว่ามันเป็นๆ อาจารย์ไม่ฟังผมเลย ครูบาอาจารย์เห็นแก่ตัว ถ้าเป็นพวกก็ว่าถูก ถ้าเป็นคนอื่นผิด

มันมีถูกมีผิดที่ไหน มันข้อเท็จจริง เป็นก็คือเป็น ถ้าเป็น ไปบอกเขาว่าไม่เป็น เขาเยาะเย้ยถากถางด้วย เออ! กรรมฐานมีความรู้แค่นี้หรือวะ

ครูบาอาจารย์ที่ถูกต้องไปไง เวลาติดขัด ไปคุ้ยธรรมะไง “ความรู้แค่นี้จะมาสอนเราหรือ”

ความรู้แค่นี้ ใจแค่ว่างๆ ว่างๆ นั่งไปบรรลुธรรมเลย ระเบิดบิ๊ม เป็นพระอรหันต์

ฉนวนกาซามันระเบิดทุกวันเลย ตายที่ตอนเกือบสามสี่หมื่นแล้ว ระเบิดตึ้มๆ อยู่เนิ่นๆ

ระเบิดอะไรของมึง มันต้องมีที่มาที่ไป กว่าจจะรู้จะเห็นขึ้นมา ระเบิดมันจะเป็นไปได้ กว่าเขาจะประกอบระเบิด ก่อการร้าย ผู้ที่เชี่ยวชาญของเขา เขาประกอบ ประกอบแล้วก็ไปวาง พอวางเสร็จแล้ว เขาก็กดที่ ตึ้ม!

ไฉนก็เหมือนกัน ถ้ามันจะมีข้อเท็จจริงขึ้นมา มันต้องมีพื้นฐานสมถกรรมฐาน มีสัมมาสมาธิ แล้วถ้าเห็นกาย เห็นกายอย่างไร

ระเบิดตึ่มๆ นิमितก็เป็นอย่างนั้น คือมันมาโดยที่ไม่มีเหตุไม่มีผล มันมาโดยมาร ลัทธิกิเลสมันบังเงา กิเลสมันเสี้ยมสอนใจ ถ้ามันปากว่า ปากว่าก็กิเลสมันว่านั่นแหละ ปากว่า คือกคนองไปตามปาก แล้วปากก็ลากไป แล้วคนที่ไม่มีพื้นฐานนะ

เวลาเราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เราบวชเป็นพระห่มผ้ากาสาวพัสตร์เป็นธงชัยพระอรหันต์ เขาเห็นแก่ผ้าเหลืองๆ เขาเห็นแก่พระ ใ้พระที่ทุกคนสังคมไทยเขายกให้ เขายกให้ว่าเป็นพระๆ อย่าไปถือสาไป ใ้พระก็เลยมีฤทธิ์มีเดชวิจิตรพิสดาร

มันไม่ระลึกถึงตนเองเลยหรือ มันสังเวช

คนที่เขามีมารยาทเขายังรู้เลยว่าถูกหรือผิด ไฉนนี้เป็นพระแท้ๆ บวชพระ บวชพระมา สติสัมปชัญญะมันต้องสมบูรณ์กว่าเขา เพราะสัปปายะ ๔ เพราะว่ามีบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา แล้วเขาชื่นชมว่าเป็นนักรบ

จะรบกับใคร

ก็รบกับกิเลสในใจของตน

ถ้ารบกิเลสในใจของตน รบด้วยอะไร

ด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญา ไม่ใช่ปาก

เขารบด้วยสติของเขา เขารบด้วยความเพียรของเขา เวลางานชอบๆ งานชอบอย่างไร ชอบแค่ไหน ระดับไหน

ถ้ามันชอบขึ้นมา เวลามันสงบระงับเข้ามา มันถึงเวลาวงกรรมฐานเขาถึงเคารพบูชากัน ไง อาวุโส กันเต แต่ถ้าใครมีคุณธรรม เขารู้ ในครอบครัวกรรมฐานนะ ใครภาวนาเป็น ภาวนาไม่เป็น

ถ้าภาวนาไม่เป็นนะ ไปไหนมา สามวาสองศอก ถ้าม้าง ตอบม้า ก็แล้วกันแหละ ก็คนมันไม่รู้ โอ! ข้างมันขนมันเหมือนม้านี่เนาะ ถ้าม้าง ตอบม้า

ข้างมันตัวใหญ่กว่าม้า ข้างมันมีงวง ข้าง ดูลิ เวลามันเดินสะเทือนไปหมด ม้ามันวิ่งมางุ่นงุ่น

ถ้าม้าง ตอบม้า เวลาถ้าม้าง ตอบม้า ใจคนถ้ามันเปลี่ยนใจแล้ว

ฉะนั้น ในวงปฏิบัติ หลวงตาพระมหาบัวท่านพูดประจำ ผิดนิดหนึ่งก็ไม่ได้ ถ้าผิดนิดหนึ่งมันรู้เลยว่าคนนั้นไม่ใช่ ถ้ามันถูก มันถูกอย่างไร ตอนนั้นมันก็มีแต่ว่า มรรคหยาบ มรรคละเอียด

ไอ้พวกมรรคหยาบๆ ไอ้พวกภาวนาไม่เป็น มรรคก็มรรคท่องจำทั้งนั้นนะ มรรคก็ไปเอาทฤษฎีมาเที่ยวจับเขา มันจะเป็นมรรคไปตรงไหนวะ

ถ้ามันเป็นมรรคๆ ขึ้นมา สติเป็นอย่างไร แล้วสติของเขา เขารักษาของเขาเอง

ไอ้ ส.เสื่อ ต.เต่า สระอิ นั้นมันเป็นชื่อ เวลาสติของเขา เขามีสติสัมปชัญญะของเขา เขามีความรู้ตัวของเขา แล้วเวลาเขาเท่าทันอารมณ์ของเขา เขาควบคุมความรู้สึกนึกคิดของเขา เขาเห็นโทษของความคิดเกิดดับๆ ของเขา

แล้วมันเหลืออะไรละ มันจะเหลืออะไร

ก็เหลือผู้รู้ไง แล้วผู้รู้มันไม่ส่งออก มันอยู่ไหน

มันอยู่ที่สติสัมปชัญญะไง นี่แก่นของพระพุทธศาสนา ไม่ใช่ยศถาบรรดาศักดิ์ ชื่อเสียงมีคนนับหน้าถือตา

คนนับหน้าถือตา เหนื่อยเกือบตาย ตักอาหารกว่าจะเสร็จนั้นนะ ถ้าอยู่คนเดียวสบายตายท่าเลย บิณฑบาตมาแล้วก็ฉัน

คนนับหน้าถือตา กว่าจะได้กิน เหงื่อไหลไคลย้อยงุ่น ยังไม่ต้องคอยโต้แย้งกับความประจบสอพลอของเขาก็คงต่างหาก

ถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ข้อเท็จจริงคือข้อเท็จจริง

เวลาปากว่านั่นนะ ปากว่าคือกิเลสว่า มันเป็นส่วนวนโวหารของโลกเขา เวลาเป็นส่วนวนโวหารของโลกเขา แล้วนี่ไง มันก็เป็นสัญญาอารมณ์ไง มันก็ไม่ใช่จริงเป็นจังขึ้นมาไง ปากว่าก็กิเลสว่า แล้วกิเลสมันก็พรวดไปนั่นนะ ตามแต่มันจะเจาะปาก

แต่ถ้าเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ภาวนาที่หนึ่งเกือบตาย ทำความสงบ ครูบาอาจารย์ท่านให้อุบาย ๑๐ ปี ยังทำไม่ได้เลย

ไฉนฟังมาแล้วมันไปแต่งเป็นนิยายไปเลย นิยายธรรมะ แล้วถ้านิยายธรรมะนี้ชอบนะ ตระกะมันฟังเข้าใจ แต่ความจริงมันไม่เห็น แล้วมันรู้ไม่ได้ด้วย

ถ้ามันรู้ได้นะ เออ! ภูไม่น่าปล่อยไก่เลยนะ ไฉนที่เขารู้ล่ะ ภูปล่อยไก่ไว้กับเขาเยอะเยะ เพราะเขารู้ทั้งนั้นนะ แต่เราก็เถียงปากเปียกปากแฉะ เก่ง รู้ แน่ ดี

โง่บัดซบ

จริงๆ ของเขา ถ้าเขารู้ของเขา ความรู้นี้กับความรู้พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานก็เหมือนกัน ความรู้นี้ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านก็เริ่มรู้มาจากแบบนี้ ถ้าไม่เริ่มรู้มาจากแบบนี้ ท่านจะเข้าไปหาผู้รู้ ผู้ตื่นในหัวใจของท่านอย่างไร

แล้วถ้าท่านเข้าไปหาผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานในหัวใจของท่าน แล้วท่านยกขึ้นสู่วิปัสสนา คู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔ กิเลสมันหลอกมันพลิกมันแพลงขนาดไหน ท่านทำมาแล้ว เวลาท่านเห็นไอ้พวกปากว่า ท่านข้าๆ ข้าๆ สำหรับผู้ที่ไร้เดียงสา แล้วฝึกหัดประพฤติปฏิบัติใหม่

เหมือนเราของเด็กๆ มันใสสะอาดของมันนะ มันไร้เดียงสา มันแสดงออกของมันน่ารักน่าชัง

แต่ถ้ากิเลสไม่เป็นอย่างนั้น กิเลสมันเผาผลาญใจของคนคนนั้น กิเลสมันสร้างให้หัวใจดวงนั้นมีแต่บาปมีแต่กรรม บาปกรรม มโนกรรม การกระทำนั้นย่ำคิดย่ำทำจนเป็นจริตเป็นนิสัยของเธอ

แล้วไอ้ปากว่าก็ว่าโดยกิเลสย่ำแล้วย่ำเล่า แล้วกิเลสมันก็พาหวั่นก้นขวิดอยู่อย่างนั้น แล้วมันจะเป็นคนดีขึ้นมาได้เมื่อไหร่ มันก็ให้กิเลสชักจูงมันไปไง แล้วบวชมาทำไม

อยากบรรลุลุทธิธรรม

บรรลุอย่างนั้นใช่ไหม บรรลุกิเลสไง กิเลสมันพาบรรลุ แล้วยังหลงไหลไปด้วยนะว่าสิ่งนั้นเป็นจริงเป็นจัง

วันนี้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำคัญเพราะอะไร

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิบัติมา ๖ ปี เวลาแสดงธัมมจักขุ ประกาศสังฆธรรม แล้วประกาศครั้งแรกได้พระอัญญาโกณฑัญญะ สงฆ์เกิดเลย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

แล้วตอนนี้เราก็คบขเป็นพระ เราก็คือพระสงฆ์ แต่เป็นสมมุติสงฆ์ สงฆ์โดยสมมุติ เราฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราจะให้มันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาในหัวใจของตน ถ้าเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาในหัวใจของตน พาดกระแสน

พระอัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ พาดกระแสน ถ้าพาดกระแสนแล้ว มันปฏิบัติไปแล้ว มันถึงที่สุดแห่งทุกข์แน่นอน ถ้าถึงที่สุดแห่งทุกข์ วิมุตติสุขๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้ธรรม เสวยวิมุตติสุข

เป็นเจ้าชายสิทธัตถะไปเที่ยวสวน เห็นคนเกิด คนแก่ คนตาย เราต้องเป็นอย่างนั้นหรือ แล้วฝั่งตรงข้ามมันอยู่ไหนล่ะ เกือบตาย ๖ ปี สลบ ๓ หนนะ อดอาหาร ทำทุกรกิริยา สิ่งในโลกนี้ เขาทำกันว่ายอดเยียม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้พิสูจน์มาหมดสิ้นแล้ว

ฉะนั้น เราสาวกสาวกะ เราไม่ต้องไปแสวงหา ไม่ต้องไปทดสอบที่ไหนอีกแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรวจสอบทดสอบมาแล้ว แล้วปฏิเสธทั้งสิ้น เวลามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ทางสายกลางในพระพุทธศาสนา แสดงธัมมจักขุ นี่แหละ

ในเมื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสวยวิมุตติสุข เอโก ธมโม ธรรมอันเอก เอกอันนั้น เวลาแสดงสัจธรรมขึ้นมาไง นี่ไง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ไง เวลาเกิดรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์แล้ว ก็ถึงกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่งไง

วันนี้วันสำคัญในพระพุทธศาสนา วันอาสาฬหบูชา พຼ່ງนี้จะเป็นวันเข้าพรรษา

เราตั้งใจ เราพยายามของเรา

ความทุกข์ทางโลก เราเกิดเป็นมนุษย์ เราได้ประสบมาทั้งนั้นนะ โลกนี้มีอะไรที่น่ารื่นเริง โลกนี้มีอะไรเป็นจริง เงินในกระเป๋าใช้หมดแล้วก็ทุกข์แล้ว ภูหนียืมสินเพื่อจะดันเดือนปลายเดือน มีภาระรับผิดชอบ มีภาระหน้าที่ มีทุกอย่างจะต้องแบกหาม มันอะไรเป็นข้อเท็จจริง เราไปสงสัยอะไร

บวชมาเป็นพระ บวชมาเป็นนักปฏิบัติ พຼ່ງนี้เป็นวันอธิษฐานพรรษา แล้วก็อธิษฐานความเข้มข้นของตนที่จะเอาชนะกิเลสในใจของตน เอามันให้อยู่ กิเลสในใจนี้ เอามันให้อยู่ด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญา แล้วฝึกหัดปฏิบัติให้มันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา

ถ้าเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมาละ อืม! ใจมาตั้งนาน แล้วใจจริง ๆ ด้วย แต่ถ้าเอาจริงเอาจังของเรา เราฝึกหัดปฏิบัติ แล้วพยายามฝึกหัดปฏิบัติ ทุกข์ใหม่

ทุกข์อย่างนั้นมันจะทุกข์แก้กิเลส เติบจนกรม นั่งสมาธิภาวนา มันเป็นความทุกข์ที่เราจะแก้กิเลส แล้วกิเลสมันกลัวเรื่องอย่างนี้ด้วย

มันจะพลิกแพลงว่า ทำอย่างอื่นก็ได้ ไม่ต้องทำก็ได้ ใกล้เคียงๆ ตายค่อยทำก็ได้ กิเลสมันกระซิบๆ อยู่ นั่นนะ แล้วก็ไหลตามมันไป

จะเข้าพรรษาพຼ່ງนี้ ตั้งสติแล้วฝึกหัดให้เป็นเนื้อเป็นหนังขึ้นมาสักที

วันคืนล่วงไปๆ บัดนี้พวกเธอทำอะไรอยู่

เราก็พยายามฝึกหัดเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา แต่มันด้วยอำนาจวาสนา ด้วยกิเลสของตนที่มันพลิกมันแพลง เราพยายามชี้ดวงมันไว้ ไม่ชนะก็ชี้ดวงไว้ จะพาไปไหน จะพาไปทำอะไร ไม่ๆ แล้วพยายามตั้งสติไว้ เรารักษาศีลได้

เพราะเราบวชเป็นพระ เลี้ยงชีพด้วยปฐีแข้ง ปัจจัยเครื่องอาศัยเลี้ยงได้ แต่กิเลสไม่มีวันพอ ถ้าปฏิบัติ สิ่งที่ว่าปฏิบัติก็ปฏิบัติเพื่อกระแสสังคม นี่ใจ รูป รส กลิ่น เสียง ร้อยแปดพันเก้า แล้วก็ไปกับเขา

เราชี้ดวง แล้วตั้งสติไว้ ฝึกหัดปฏิบัติเอาตามความเป็นจริงของตน

พรพราณีเราก็อพยายามตั้งกติกากับเราแล้วฝึกหัด มันจะทุกข์มันจะยากขนาดไหน นั่นมันก็เป็นกรกระทำ แต่ถ้ามั่นสมดุลพอดี ทางสายกลางในพระพุทธานุสาสนะ ถ้าจิตสงบแล้ว ก็ เอ้อ! หาตั้งนาน ทั่วๆ ที่ใจก็อยู่กับเรานี้ หาขึ้นมาได้ มันก็เป็นสัมมาสมาธิที่เกิดจากจิต จิตสงบระงับ สุขอื่นใดเท่ากบจิตสงบไม่มี เอวัง